

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 18 grudnia 2001 r.

35363

RPO/347732/2000/IV/KF

Pani
Barbara Piwnik
Minister Sprawiedliwości
WARSZAWA

Szanowna Pani Minister,

Napływające skargi obywateli czynią koniecznym ponowne podjęcie sprawy doręczania korespondencji sądowej w postępowaniu cywilnym.

Pozwolę sobie przypomnieć, iż problem ten powstał po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczenia pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym (Dz. U. Nr 62, poz. 697), kiedy to sądy zaczęły odmawiać doręczania przesyłek kierowanych do stron postępowania na adres dla doręczeń - wskazaną skrytkę pocztową.

Odpowiadając na moje wystąpienie z dnia 5 października 2000 r. Pan Wojciech Jasiński - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wskazał na niedopuszczalność doręczania korespondencji za pośrednictwem skrytki pocztowej w świetle obowiązujących przepisów procedury cywilnej oraz związane z taką formą doręczeń trudności organizacyjno-techniczne (pismo z dnia 20 czerwca 2001 r. nr O.I. 0133/70/00). Zasygnalizowano również rozważenie przedstawionej przeze mnie sprawy w toku prac przygotowujących kolejną nowelizację kodeksu postępowania cywilnego.

Tymczasem w listach kierowanych do mnie obywatele nadal zgłaszają poważne wątpliwości co do zasadności przyjętych rozwiązań i praktyki sądowej, podkreślając zwłaszcza zbędne utrudnienie i faktyczne ograniczenie w zakresie możliwości należytego korzystania przez nich z uprawnień procesowych. Podawane przykłady pozbawienia w ten sposób możliwości działania strony w postępowaniu wskazują na wagę omawianego problemu. Jest to szczególnie ważne w obecnych trudnych warunkach społeczno-

ekonomicznych, w których zjawisko bezdomności jest rozpowszechnione i nie może być pomijane w praktyce sądów powszechnych.

Niezależnie od powyższego pragnę zwrócić uwagę, iż ustawodawca ustalając zasady doręczania pism sądowych zmierzał do zapewnienia faktycznego doręczenia. Z tego względu wyłączył możliwość uznania pisma za doręczone, wówczas, gdy nowy adres strony jest sądowi znany (art. 136 § 2 Kpc), przewidział różne formy doręczenia, a także dopuścił doręczenie w różnych miejscach: mieszkaniu, miejscu pracy lub tam, gdzie się adresata zastanie (art. 135 Kpc). Nie mogę zatem zgodzić się z poglądem, iż powołane przepisy procedury cywilnej wyłączają instytucję doręczeń za pośrednictwem skrytki pocztowej. Oczywiście z uwagi na szczególny charakter przesyłki sądowej i znaczenie potwierdzenia jej otrzymania dla biegu postępowania doręczanie na adres skrytki byłoby możliwe przy odpowiednim wykorzystaniu dyspozycji art. 139 § 1 Kpc. Przepis ten daje możliwość pozostawienia pisma w urzędzie pocztowym i umieszczeniu zawiadomienia o powyższym m.in. w skrzynce listowej. Faktyczny zatem odbiór przesyłki następowałby w oddawczym urzędzie pocztowym - bądź to za osobistym potwierdzeniem, bądź jako przesyłka zwrócona po upływie terminu wyznaczonego do odbioru. Wydaje się, że w tych warunkach zastrzeżenie wynikające z wewnętrznych unormowań poczty co do okresu przechowywania przesyłek w urzędzie pocztowym mogą być usunięte stosowną regulacją prawną odnoszącą się do pism sądowych.

Nie mogę też podzielić obaw wyrażonych w piśmie cytowanym na wstępie o możliwości naruszenia praw obywateli wybierających tę formę odbioru korespondencji. Proszę zwrócić uwagę, iż wskazanie adresu dla doręczeń, to uprawnienie obywatela, z którego skorzystanie prowadzi do powstania obowiązków związanych z koniecznością sprawdzenia skrytki pocztowej. Trudno jednak zakładać brak staranności działania obywateli w tej mierze, zwłaszcza wobec świadomości skutków prawnych wyznaczonych przepisami art. 136 Kpc.

Mając na względzie podniesione okoliczności proszę Panią Minister o ponowne poddanie analizie przedstawionego problemu i powiadomienie mnie o zajęтым stanowisku.

Z wyrazami szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll